

## Bihar Board Class 7 Sanskrit Solutions Chapter 4

### स्वतन्त्रता-दिवसः

---

प्रश्न (2)

अधोलिखितानां पदानाम् अर्थं वदत –

1. आवाम्
2. मिष्यावः
3. उत्तोलनाय
4. उभौ
5. मा
6. बोधयति
7. प्रतिष्ठितः
8. अस्माकम्
9. अद्य
10. आत्मनः
11. प्रतिकूलानि
12. परेषाम्
13. माचरेत्
14. अपेक्षितः
15. कथयित्वा
16. गृहीत्वा ।

उत्तराणि –

1. आवाम् – हम दोनों
2. गमिष्यावः – (हमदोनों) जाएँगे
3. उत्तोलनाय – फहराने के लिए
4. उभौ – दोनों
5. मा – नहीं
6. बोधयति – संबोधित करते हैं
7. प्रतिष्ठितः – सम्मानित
8. अस्माकम् – हमलोगों का
9. अद्य – आज
10. आत्मनः – अपने
11. प्रतिकूलानि – विपरीत
12. परेषाम् – दूसरों का
13. समाचरेत् – व्यवहार करना चाहिए
14. अपेक्षितः – वञ्चित
15. कथयित्वा – कहकर

16. गृहीत्वा – लेकर ।

प्रश्न (4)

स्वतन्त्रतादिवसस्य विषये हिन्दीभाषायां पञ्च वाक्यानि वदत ।

उत्तरम्-

15 अगस्त, 1947 को हमारा देश स्वतंत्र हुआ । आज हम स्वतंत्र हैं । 15 अगस्त को प्रतिवर्ष स्वतंत्रता दिवस मनाया जाता है । हम अपने पूर्वजों के बलिदान को याद करते हैं । हमें आपस में मिल-जुलकर संयम से रहना चाहिए ।

लिखित

प्रश्न (5)

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तरं पूर्णवाक्येन लिखत –

1. स्वतन्त्रतादिवसः कदा आयोजितः ?
2. अस्मिन् पाठे कः प्रथमः वक्ता ?
3. ध्वजोत्तोलनाय कः आगच्छति ?
4. अस्माभिः कीदृशः व्यवहारः न करणीयः ?
5. जयतु भारतम्, जयन्तु भारतीयाः' इति कथयित्वा मन्त्री महोदयः किं करोति ?

उत्तराणि-

1. स्वतन्त्रतादिवसः अगस्त मासस्य पञ्चदशतिथौ आयोजितः ।
2. अस्मिन् पाठे मन्त्री महोदयः प्रथमः वक्ता ।
3. ध्वजोत्तोलनाय मन्त्री महोदयः आगच्छति ।
4. अस्माभिः विषमः व्यवहारः न करणीयः ।
5. जयतु भारतम्, जयन्तु भारतीयाः' इति कथयित्वा मन्त्री महोदयः नमस्कारं करोति ।

प्रश्न (6)

सुमेलनं कुरुत –

1. स्वतन्त्रतादिवसः – (i) वह
2. अहम् – (ii). यह
3. आवाम् – (iii) हमलोग
4. वयम् – (iv) हमदोनों
5. अयम् – (v) मैं
6. सः – (vi) 15 अगस्त 1947

उत्तराणि-

1. – (vi)
2. – (v)
3. – (iv)
4. – (iii)
5. – (ii)

6. – (i)

प्रश्न (7)

कोष्ठात् पदं चित्वा रिक्तस्थानानि परयत –

1. आवां सहैव विद्यालयं ..... । (गमिष्यामः । गमिष्यावः)
2. ध्वजस्य उत्तोलनाय ..... आगच्छति । (मन्त्री । प्रधानमन्त्री)
3. स्वतन्त्रतादिवसस्य शुभः अवसरः ..... आयाति । (प्रतिवर्षम्/प्रतिमसम्)
4. अधुना वयं सर्वथा ..... । (स्वतन्त्राः । परतन्त्राः)
5. तदेव कार्यं करणीयं येन सर्वे जनाः .....भवन्तु । (प्रमुदिताः/खिन्नाः)

उत्तराणि-

1. गमिष्यावः
2. मन्त्री
3. प्रतिवर्षम्
4. स्वतन्त्राः
5. प्रमुदिताः ।

प्रश्न (8)

अधोलिखितवाक्येषु 'सत्यम्' 'असत्यम्' वा लिखत

1. विद्यालये स्वतन्त्रतादिवसस्य भव्य समारोहः अस्ति । – सत्यम्
2. विद्यालये ध्वजस्य उत्तोलनाय मुख्यमन्त्री आगच्छति । – असत्यम्
3. स्वतन्त्रतादिवसः अस्माकं देशस्य पूर्वपुरुषाणां बलिदानं बोधयति । – सत्यम्
4. अधुना वयं सर्वथा स्वतन्त्राः । – सत्यम्
5. आत्मनः प्रतिकूलानि परेषां न समाचरेत् । -सत्यम्

प्रश्न (11)

निम्नलिखितानां पदानां सन्धिं सन्धि-विच्छेदं वा कुरुत

1. सहैव = सह + एव
2. ध्वज + उत्तोलम् = ध्वजोत्तोलनम्
3. प्रधानाचार्यः = प्रधान + आचार्यः
4. एक + एकः = एकैकः
5. तदेव = तत् + एव
6. तदा + एव = तदेव
7. कुत्रापि = कुत्र + अपि
8. कस्य + अपि = कस्यापि